BIJLAGE 6: NOTITIE SAMENVATTING ONDERZOEKEN GEMEENTEPOLIS

Uit de Nieuwsbrief BS&F (samenvatting)

1. Onderzoeken "Fact-finding Gemeentelijke collectiviteiten" en "Ongewenste zorgmijding vanwege financiële redenen"

In het najaar van 2020 heeft Minister van Ark de resultaten van twee eerder toegezegde onderzoeken verstuurd aan de Tweede Kamer. Het eerste onderzoek "Fact-finding Gemeentelijke collectiviteiten" bevat veel statistieken en informatie over ontwikkelingen in en rondom de Gemeentepolis. In het tweede onderzoek is gekeken naar maatregelen die gemeenten en zorgverzekeraars nemen om ongewenste zorgmijding vanwege financiële redenen tegen te gaan. In deze nieuwsbrief de belangrijkste bevindingen uit beide onderzoeken.

1. Onderzoek "Fact-finding Gemeentelijke collectiviteiten"
Uit dit door Zorgweb uitgevoerde onderzoek blijkt dat vrijwel alle Nederlandse gemeenten (95%) momenteel een Gemeentepolis aanbieden en dat de deelname de afgelopen jaren met circa 30% is gestegen van 525.000 naar 685.000 deelnemers in 2020. De geringe daling in 2020 laat zich makkelijk verklaren doordat een zorgverzekeraar in een aantal gemeenten niet langer een Gemeentepolis wil aanbieden. Wij zien dit als een incident en verwachten dat het aantal deelnemers aan de Gemeentepolis in 2021 opnieuw zal stijgen.

Uit het onderzoek blijkt verder dat gemeenten de afgelopen jaren de Gemeentepolis voor een grotere groep bereikbaar hebben gemaakt door de inkomensgrenzen voor deelname aan de Gemeentepolis verder te verruimen.

De minister vindt het positief dat minima binnen de Gemeentepolis uit steeds meer verschillende aanvullende verzekeringen kunnen kiezen. Deze keuzevrijheid bij aanvullende verzekeringen is over de periode 2015 tot heden toegenomen van ongeveer de helft naar circa 90% van de gemeenten.

Zij wijst er wel op dat de premie van de uitgebreide aanvullende verzekering door de vele dekkingen hoog is. In reactie hierop willen wij toelichten dat de dekking van de basis aanvullende verzekeringen de afgelopen jaren juist verlaagd is om de Gemeentepolis ook aantrekkelijk te maken/houden voor minima met een lagere zorgvraag. De dekking van de gemiddelde aanvullende verzekeringen is ongeveer gelijk gebleven en die van de uitgebreide is verruimd met specifieke dekkingen voor minima met een hoge zorgvraag. Meer dan 60% van de gemeenten heeft er bijvoorbeeld voor gekozen in deze aanvullende zorgverzekeringen een eigen risico regeling op te nemen.

De minister gaat ook in op haar voornemen om de collectiviteitskorting in 2023 af te schaffen op de basisverzekering. Wel blijft het voor gemeenten onverminderd mogelijk om een Gemeentepolis aan te bieden, hierbij inhoudelijke afspraken te maken met zorgverzekeraars en een premiebijdrage te verstrekken voor de aanvullende verzekering binnen de Gemeentepolis. Ook mogen zorgverzekeraars nog steeds een korting op de aanvullende verzekering geven. De collectiviteitskorting op Gemeentepolissen is relatief laag. Omdat deelnemers aan de Gemeentepolis wel geconfronteerd worden met een premieopslag om de collectiviteitskorting van anderen mee te financieren verwacht de minister dat afschaffing van

de korting voor mensen met een Gemeentepolis niet tot een premieverhoging zal leiden. Hierover hebben wij eerder een nieuwsitem gepubliceerd.

2. Onderzoek "Ongewenste zorgmijding vanwege financiële redenen"
In dit door Verwey-Jonker uitgevoerde onderzoek is gekeken naar maatregelen van gemeenten en zorgverzekeraars die effectief zijn om ongewenste zorgmijding door kwetsbare groepen vanwege financiële redenen tegen te gaan. Uit het onderzoek blijkt dat nog altijd een aanzienlijke groep mensen in Nederland zorg mijdt. De onderzoekers stellen dat het tegengaan van ongewenste zorgmijding door kwetsbare verzekerden erg belangrijk is en dat zorgmijding om financiële redenen nooit op zichzelf staat, maar vaak gepaard gaat met andere problemen zoals schulden, schaamte en een beperkte kennis van het zorgverzekeringsstelsel.

De onderzoekers zien de Gemeentepolis als een belangrijke basis om zorgmijding te voorkomen. Het verzekeren van eigen bijdragen, het bieden van een ruime dekking en het bieden van een eigen risico regeling levert een belangrijke bijdrage aan het verminderen van ongewenste zorgmijding. Aangezien de Gemeentepolis niet voor iedereen passend is, is onderzoek gedaan naar mogelijke aanvullende maatregelen. De onderzoekers concluderen dat deze maatregelen de financiële situatie van kwetsbare verzekerden verder kunnen verbeteren, een bijdrage kunnen leveren aan het beter informeren van burgers over compensatiemaatregelen en dat ze kunnen bijdragen aan het maken van een bewustere keuze voor een passende zorgverzekering.

3. Duiding BS&F
Uit de onderzoeken blijkt dat nagenoeg alle gemeenten een Gemeentepolis aanbieden, dat de deelname stijgt en dat de Gemeentepolis nog steeds een waardevol instrument is om op efficiënte wijze aan meerdere doelstellingen te werken. Het verminderen van ongewenste zorgmijding is daar één van. Het stoppen van de korting op de basisverzekering in 2023 verandert daar weinig aan.

Verder valt ons op dat de Gemeentepolis nogal eens als duur gezien wordt. Wij vinden dit opmerkelijk omdat uit het onderzoek tevens blijkt dat minima binnen de Gemeentepolis kunnen kiezen uit een basis, een gemiddelde en een uitgebreide aanvullende verzekering. De premie van de basis aanvullende verzekering is vaak niet hoger dan een euro of 15 en daar gaan de korting en de gemeentelijke bijdrage dan nog van af. De premie van de uitgebreide aanvullende verzekering is inderdaad hoog, maar daar staat ook heel veel extra dekking tegenover en vaak ook een vergoeding van het gehele verplichte eigen risico. Wanneer je naar de prijs-prestatieverhouding kijkt is de premie van de Gemeentepolis ten opzichte van hetgeen geboden wordt dus laag. Oftewel: deelnemers betalen minder voor meer dekking.

Uit consumptiecijfers van de zorgverzekeraars blijkt dat de deelnemers aan deze uitgebreide pakketten ook heel veel gebruik maken van de betreffende dekkingen. Ze hebben deze zorg dus ook echt nodig.

Omdat juist voor minima de betaalbaarheid zo belangrijk is, doet de minister een oproep om er oog voor te houden dat geen sprake is van onnodige sturing naar de meest uitgebreide aanvullende dekking. Wij onderschrijven deze oproep en vinden het erg belangrijk dat deelnemers kiezen voor de beste bij hun zorgvraag passende Gemeentepolis. Daarom introduceren we dit jaar op www.gezondverzekerd.nl de zogenaamde keuzehulp. Deze keuzehulp adviseert deelnemers op basis van inhoudelijke vragen over hun zorgbehoefte over de beste bij hun persoonlijke situatie passende Gemeentepolis. Ook wordt duidelijk

aangegeven wanneer de Gemeentepolis minder goed past. Hiermee voorkomen we dat onze doelgroep niet onderverzekerd is maar ook dat niet onnodig voor een te dure uitgebreide dekking wordt gekozen. Wij zijn ervan overtuigd dat deze keuzehulp ervoor gaat zorgen dat nog meer minima gaan kiezen voor de best passende zorgverzekering.

2. MAATSCHAPPELIJKE KOSTEN BATEN ANALYSE (MKBA)

BS&F heeft onderzoeksbureau Rebel gevraagd een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) uit te voeren van de Gemeentepolis. In een MKBA worden maatschappelijke baten van een interventie afgewogen tegen de kosten van de betreffende interventie, in dit geval de Gemeentepolis. Om de (tussentijdse) bevindingen te valideren heeft Rebel voor het uitvoeren van de MKBA een begeleidingsgroep samengesteld met daarin vertegenwoordigers van een aantal zorgverzekeraars en gemeenten.

Onderstaand alvast de drie belangrijkste bevindingen van de MKBA:

A. De vier effecten van de Gemeentepolis zijn:
   1. De Gemeentepolis leidt tot 35% minder aanvragen voor de bijzondere bijstand medische kosten.
   2. Deelnemers aan een meentepolis hebben gemiddeld 40% minder betalingsachterstanden.
   3. De gemeentepolis leidt tot een vermindering van zorgmijding en daardoor op lange termijn tot minder zorggebruik en een betere gezondheid.
   4. De Gemeentepolis helpt gemeenten bij een effectief beleid op maat voor minima. De Gemeentepolis is daarom een effectief middel om te komen tot domein overstijgende samenwerking gericht op minima.

B. Effect 1 en 2 leveren jaarlijks een maatschappelijke waarde op van meer dan 162 miljoen euro (=710.000 deelnemers maal €229,-).
   Op basis van de beschikbare data bleek het niet mogelijk om effect 3 en 4 te kwantificeren. De leden van de begeleidingsgroep zijn er wel van overtuigd dat deze effecten significante positieve baten opleveren.

C. De Gemeentepolis kost de gemeente per deelnemer jaarlijks gemiddeld €227,- (gemeentelijke bijdrage en extra uitvoeringskosten). Het levert de gemeente gemiddeld €213,- op (minder verstrekkingen bijzondere bijstand, minder uitvoeringskosten en minder kosten n.a.v. schuldenaanpak). Per saldo kost het gemeenten dus jaarlijks €14,- om een inwoner deel te laten nemen aan een Gemeentepolis en daarin een bijdrage te verstrekken van €217,-.